

Sessie juli 2026 over het Warmteprogramma

De Gemeente Gouda is gestart met de sessies voor het nieuwe Warmteprogramma Gouda. WE2804 was bij zo'n sessie aanwezig. Hierbij een persoonlijke impressie.

Sessie met burgers van lokale energie-initiatieven en energiecoöperaties

De gemeente voert overleg met burger- en bedrijfsorganisaties om het Warmteprogramma goed te laten aansluiten op wat haalbaar en kansrijk is. In juli was er een sessie met de actieve burgers/trekkers uit Achterwillens, Kort Haarlem, Gouda Noord, Plaswijck en Gouda aanwezig.

Wat is een Warmteprogramma

In dit programma staat hoe en in welk tempo Gouda kan overstappen naar duurzame warmte zonder aardgas. In het Warmteprogramma staan de hoofdlijnen en uitgangspunten. De concrete uitwerking per wijk volgt later, in de wijkuitvoeringsplannen. Dan wordt per wijk beschreven welke warmteoplossing het meest geschikt lijkt. De gemeente Gouda wil dit programma samen maken met bewoners en organisaties uit de stad.

Maar er komt toch een WUP voor onze wijk Plaswijck?

Die vraag stelde wij natuurlijk ook. Momenteel wordt al gewerkt aan een WUP (WijkUitvoeringsPlan), waarin komt te staan hoe Plaswijck aardgasvrij kan worden. Maar de gemeente is wettelijk verplicht zo'n Warmteprogramma op te stellen. De ervaringen in Plaswijck worden meegenomen bij het opstellen van het Warmteprogramma voor heel Gouda. Onze wijk loopt dus voorop.

En wat was dan de TransitieVisieWarmte Gouda?

Die is in 2021 vastgesteld. Daarin werd voor de eerste keer opgeschreven in welke gebieden de gemeente de komende jaren aan de slag gaat met verduurzaming of het aardgasvrij maken van gebouwen. Toen is bijvoorbeeld ook Plaswijck als 'verkenningblok aardgasvrij' gekozen. Om het ingewikkelder te maken: deze TransitieVisieWarmte moet in 2027 worden geactualiseerd als verplicht Warmteprogramma onder de nieuwe wet WGIW. Vanaf dan moet het warmteprogramma iedere 5 jaar worden geactualiseerd.

Aanwijsbevoegdheid in de WGIW

Komt in het Goudse Warmteprogramma een aanwijsbevoegdheid te staan? Dat was onze eerste vraag. De aanwijsbevoegdheid staat in de WGIW, dat is de *Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)*. Deze WGIW geeft gemeenten bevoegdheden om de regie te voeren in de wijk- of gebiedsgerichte aanpak van de warmtetransitie. Die aanwijsbevoegdheid betekent dat de gemeente inwoners mag verplichten om van het aardgas af te gaan. Het werd niet helemaal duidelijk. Het Warmteprogramma legt de hoofdlijnen vast en de gemeente kan per wijk een jaartal noemen waarop een WijkUitvoeringsPlan start.

Wat speelt er in de wijken?

Er is verder uitgebreid gesproken over draagvlak, betaalbaarheid en motivatie. Enkele hoofdpunten:

- Er is brede interesse in de energietransitie, zo'n 80% van de bewoners staat er in principe voor open, een deel is echt enthousiast, maar betaalbaarheid is voor velen het grote struikelblok. De investeringen worden door veel bewoners te hoog gevonden, mede omdat de baten niet inzichtelijk genoeg zijn.
- Belangrijke drijfveren voor burgers zijn comfort vergroten, de energierekening verlagen en zorg om het klimaat.
- Het gesprek gaat vaak over terugverdientijd, terwijl de baten (waardestijging van de woning, extra comfort) onderbelicht blijven. Neem die baten expliciet mee in de financiële overzichten. Bij een verbouwing van keuken of badkamer vraagt ook niemand naar de terugverdientijd.
- De nieuwe wijk Westergouwe kan als voorbeeld worden gebruikt dat vele technieken om aardgaszuinig/aardgasvrij te worden al toegepast worden.
- De beschikbaarheid en capaciteit van bewonersinitiatieven is een zorgpunt.
- Breng voor de hele gemeente in kaart wat er op het net en in de bodem mogelijk is, zodat duidelijk is welke opties er per gebied zijn.

Bij het aardgasvrij maken, wat moet dan zwaar wegen?

Dit moet nog verder worden uitgewerkt, maar de volgende elementen werden genoemd:

- Technische kansrijkheid en de beschikbaarheid van een warmtebron.
- Draagvlak en al bestaande (succesvolle) initiatieven.
- Koppelkansen met geplande infrastructurele openbare werken.
- Betaalbaarheid: zonder betaalbaarheid komt het er niet, ook niet als de techniek kansrijk is — dé les uit Kort Haarlem.
- Ook zelfredzaamheid van bewoners.
- De kwaliteit van de leefomgeving, met name geluidsbelasting warmtepompen.

Communicatie

Het gesprek kort samengevat: communicatie is cruciaal en luistert nauw. De complexiteit wordt vaak onderschat en onderzoeken en besluiten op basis van alleen rekenmodellen roepen vraagtekens op. Wees ook terughoudend met communiceren zolang er niets concreets ligt, zo ook met zaken als dwang. Communicatie vanuit gemeente en politiek kan beter en moet zo objectief mogelijk zijn.

Afsluitend

Al met al een interessante sessie. Ook goed om met collega vrijwilligers uit andere delen van de stad weer bij te praten. We zullen zien welke resultaten het oplevert. In ieder geval hebben de ambtenaren opnieuw de bereidheid getoond om samen met de stad de plannen vorm te geven. Benieuwd wat de politiek gaat doen ...

Martin Pohlkamp